

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ

Warszawa, dnia 15 października 1966 r.

Nr 57

TREŚĆ:
Poz.:

ZARZĄDZENIE

- 276 — Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów z dnia 7 października 1966 r. w sprawie ogólnych warunków umów sprzedaży oraz umów dostawy w obrocie krajowym pomiędzy jednostkami gospodarki uspołecznionej 551

INSTRUKCJA

- 277 — Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów z dnia 7 października 1966 r. w sprawie postępowania przy zawieraniu i wykonywaniu umów sprzedaży i umów dostawy 558

276

ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO KOMISJI PLANOWANIA PRZY RADZIE MINISTRÓW

z dnia 7 października 1966 r.

w sprawie ogólnych warunków umów sprzedaży oraz umów dostawy w obrocie krajowym pomiędzy jednostkami gospodarki uspołecznionej.

Na podstawie art. 384 Kodeksu cywilnego i § 1 ust. 1 pkt 1 uchwały nr 97 Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 1965 r. w sprawie upoważnienia naczelných organów administracji państwowej do ustalania ogólnych warunków dla określonych kategorii umów (Monitor Polski Nr 23, poz. 109) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Ustala się Ogólne warunki umów sprzedaży w obrocie krajowym pomiędzy jednostkami gospodarki uspołecznionej w brzmieniu podanym w załączniku, zwane dalej „Ogólnymi warunkami umów”.

2. Ilekroć w zarządzeniu mówi się o towarze, rozumie się przez to rzeczy ruchome.

§ 2. 1. Jednostki gospodarki uspołecznionej mogą w umowach sprzedaży oraz umowach dostawy ustalać wzajemne prawa i obowiązki odmiennie, niż to zostało przewidziane w Ogólnych warunkach umów, chyba że z przepisów ustawy lub z treści Ogólnych warunków umów wynika, że określone w nich prawa i obowiązki są wiążące dla stron, co dotyczy w szczególności cen i terminów ich zapłaty oraz postanowień ograniczających bądź wyłączających odpowiedzialność.

2. Jednostki gospodarki uspołecznionej mogą w umowach:

- 1) ograniczyć odpowiedzialność z tytułu rękojmi i gwarancji, jeżeli towar wytworzony według specjalnej dokumentacji wprowadzony zostaje do obrotu po raz pierwszy w celu sprawdzenia jego trwałości i użyteczności (prototyp) albo jeżeli umowa zobowiązuje do dostarczenia zespołu, w skład którego wchodzi prototyp,
- 2) ustalić, że nie jest dopuszczalne żądanie odszkodowania przenoszącego wysokość kary umownej,
- 3) ustalić, że sprzedawca nie będzie miał obowiązku zapłaty kary za wady, jeżeli wada była nieznaczna (drobne usterki), a sprzedawca ją usunął lub towar wymienił niezwłocznie lub w terminie uzgodnionym z kupującym.

§ 3. W razie ustalenia przez właściwych ministrów ogólnych warunków umów dotyczących towarów poszczególnych branż ogólne warunki umów sprzedaży, ustalone niniejszym

zarządzeniem, stosuje się w zakresie nie uregulowanym przez właściwych ministrów.

§ 4. Jednostki gospodarki uspołecznionej (zjednoczenia i jednostki równorzędne, przedsiębiorstwa i inne jednostki) powinny organizować zawieranie umów i zawierać umowy sprzedaży i umowy dostawy dla osiągnięcia celów wyznaczonych w planach wieloletnich i rocznych w sposób zapewniający produkcję odpowiadającą zapotrzebowaniu, postęp techniczny, zwiększenie wydajności pracy i wysoką użyteczność towarów.

§ 5. Ilekroć przepisy Ogólnych warunków umów odwołują się do zarządzeń, ustaleń lub decyzji ministrów, postanowienia te stosuje się odpowiednio do przewodniczących komitetów i komisji sprawujących funkcję naczelných organów administracji państwowej, kierowników urzędów centralnych, prezydiów wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miały wyłączonych z województwa), a w odniesieniu do jednostek spółdzielczych — do zarządów centralnych związków spółdzielczych.

§ 6. Do czasu wydania ogólnych warunków umów dostawy ogólne warunki umów sprzedaży, stanowiące załącznik do niniejszego zarządzenia, stosuje się odpowiednio do umów dostawy (art. 605 Kodeksu cywilnego).

§ 7. Traci moc zarządzenie Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów z dnia 2 kwietnia 1963 r. w sprawie przydziałów, rozdzielników i uzgodnień dostaw oraz ogólnych warunków dostaw w obrocie krajowym pomiędzy jednostkami gospodarki uspołecznionej (Monitor Polski z 1963 r. Nr 34, poz. 172, z 1964 r. Nr 73, poz. 343 i z 1965 r. Nr 64, poz. 355), z wyjątkiem przepisu § 1 ust. 1 pkt 1 oraz Ogólnych przepisów o przydziałach rozdzielnicach i uzgodnieniach dostaw, stanowiących załącznik nr 1 do tego zarządzenia.

§ 8. 1. Do umów sprzedaży oraz umów dostawy zawartych przed wejściem w życie zarządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe (§ 7) z zastrzeżeniem postanowień ust. 2.

2. Przepisy ogólnych warunków umów sprzedaży ustalonych niniejszym zarządzeniem stosuje się do zobowiązań wynikłych z umów sprzedaży i umów dostawy zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszego zarządzenia, jeżeli chodzi o skutki prawne zdarzeń, które nastąpiły po dniu jego wejścia w życie.

§ 9. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1967 r.

Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów:
S. Jędrzychowski

Załącznik do zarządzenia Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów z dnia 7 października 1966 r. (poz. 276).

OGÓLNE WARUNKI UMÓW SPRZEDAŻY

Rozdział 1.

Postanowienia ogólne.

§ 1. 1. Jednostki gospodarki uspołecznionej powinny ze sobą współdziałać zarówno przy zawieraniu umów, jak i przy ich wykonywaniu, mając na względzie obowiązki wynikające z narodowych planów gospodarczych, ekonomiczność produkcji i obrotu oraz zabezpieczenie gospodarki narodowej przed stratami.

2. Jednostki gospodarki uspołecznionej powinny wykonywać zobowiązania zgodnie z ich treścią i w sposób odpowiadający ich celowi oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje — także w sposób odpowiadający tym zwyczajom.

3. W taki sam sposób powinny współdziałać przy wykonywaniu zobowiązań jednostki uprawnione.

§ 2. 1. Jednostka uprawniona powinna dążyć za pomocą dostępnych jej środków prawnych do uzyskania od jednostki zobowiązanej świadczeń wynikających z treści umowy, z uwzględnieniem zasad określonych w § 1.

2. Jednostka zobowiązana powinna wykazać się starannością, która jest określana przy uwzględnieniu obowiązku szczególnej ochrony mienia społecznego.

§ 3. 1. W gospodarczo uzasadnionych wypadkach strony mogą zmienić lub rozwiązać umowę.

2. Dopóki nie upłynął termin dostarczenia towaru lub jego części przez sprzedawcę, kupujący może z ważnych powodów odstąpić od umowy przez złożenie stosownego oświadczenia. W wypadku takim jest on zwolniony od obowiązku zapłaty kar umownych, jednakże jest obowiązany do naprawienia szkody poniesionej przez sprzedawcę wskutek nakładów poniesionych w celu wytworzenia towaru lub jego części oraz wskutek utraty normalnego zysku.

3. Za zysk normalny uważa się zysk, jaki osiągnąłby sprzedawca, gdyby kupujący nie odstąpił od umowy.

§ 4. 1. Towar powinien być dobrej jakości i mieć właściwości normalnie przyjęte w obrocie albo wynikające z przeznaczenia towaru.

2. Towar powinien mieć właściwości określone Polskimi Normami lub normami branżowymi, a jeżeli Polskie Normy i normy branżowe dla danego rodzaju towarów nie zostały wydane, właściwości określone w powołanych w umowie: warunkach technicznego odbioru, normie zakładowej, prospekcie, katalogu, instrukcji obsługi, albo właściwości określone w załączonej do umowy próbie lub wzorze.

Rozdział 2.

Forma umowy.

§ 5. 1. Zawarcie umowy sprzedaży powinno być stwierdzone pismem bądź w postaci aktu podpisanego przez obie strony, bądź w drodze pisemnego potwierdzenia przyjęcia zamówienia lub oferty złożonej na piśmie.

2. W wypadkach nagłych lub przyjętych zwyczajowo umowa może być zawarta ustnie, telefonicznie lub telegraficznie, jeżeli co najmniej jedna ze stron potwierdzi ją na piśmie wysłanym w okresie 3 dni albo jeżeli sprzedawca najpóźniej w tym okresie wyda towar kupującemu lub przewoźnikowi.

3. Postanowienia ust. 1 i 2 nie uchybiają przepisom o sporach przedumownych, o milczącym przyjęciu oferty oraz o wymaganii w wypadkach wskazanych w Kodeksie cywilnym formy pisemnej pod rygorem nieważności.

Rozdział 3.

Wydanie towaru.

§ 6. 1. Sprzedawca wysyłając towar ma obowiązek najpóźniej w dniu następnym po oddaniu przesyłki do przewoźnika zawiadomić o tym kupującego listem wysłanym pod adresem, pod którym towar został wysłany. W zawiadomieniu należy powołać się na umowę (zamówienie) lub na dodatkową dyspozycję, podać adres, pod jakim towar wysłano, i datę wysyłki, a w razie gdy przesyłka została wysłana koleją lub drogą wodną — podać numer wagonu lub nazwę statku i numer listu przewozowego oraz dane co do ilości i rodzaju wysyłanych towarów.

2. Jeżeli towar dostarczony zostaje bezpośrednio do przedsiębiorstw handlu detalicznego lub przemysłu gastronomicznego, odpis faktury wysłanej kupującemu należy przesyłać jednocześnie właściwej hurtowni.

3. Towar wysłany przez sprzedawcę jego środkiem transportowym powinien być dostarczony do miejsca wskazanego w umowie w normalnych godzinach pracy. O dniu, w którym towar będzie dostarczony, sprzedawca powinien zawiadomić kupującego dnia poprzedniego, chyba że umówiono się inaczej.

4. Sprzedawca może nie wysyłać zawiadomienia wymienionego w ust. 1, jeżeli z okoliczności wynika, że kupujący otrzymałby je dopiero po nadejściu towaru. Poza tym wypadkiem uchybienie przez sprzedawcę obowiązku zawiadomienia upoważnia kupującego do żądania naprawienia wynikłej stąd szkody.

§ 7. 1. Gdy w umowie zastrzeżono, że przed wysyłką przeprowadzone zostanie badanie techniczne w obecności przedstawiciela kupującego albo że w obecności kupującego powinno nastąpić załadowanie, sprzedawca przed wydaniem towaru obowiązany jest zawiadomić kupującego na 7 dni naprzód o dniu i godzinie, kiedy zostaną przeprowadzone próby techniczne albo nastąpi załadowanie.

2. W razie nieprzybycia przedstawiciela kupującego w terminie określonym w ust. 1, próby techniczne lub załadowanie mogą być przeprowadzone bez udziału kupującego.

§ 8. 1. Jeżeli obowiązujące przepisy przewidują taką możliwość, sprzedawca powinien zażądać w liście przewozowym, aby przewoźnik przewoził przesyłkę przy załadunku, przeliczył ilość skrzyń, beł itp.

2. Jeżeli przesyłka następuje więcej niż w jednej skrzyni, beczce, worku itp. albo zawiera więcej niż jeden rodzaj rzeczy, do przesyłki i listu przewozowego należy załączyć specyfikację. W specyfikacji należy powołać się na umowę (zamówienie) lub dodatkową dyspozycję.

§ 9. 1. Ubezpieczenie towaru w okresie przewozu i pokrycie związanych z tym kosztów ciąży na tej ze stron, która ponosi niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia w czasie przewozu.

2. W razie gdy na podstawie zarządzenia właściwego organu naczelnego administracji państwowej kupujący zwolniony jest od obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia na czas przewozu w formie polisy obrotowej, a niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia ponosi kupujący, sprzedawca obowiązany jest na żądanie kupującego ubezpieczyć przesyłkę na rzecz i koszt kupującego.

§ 10. 1. Dochodzenie odszkodowania od zakładu ubezpieczeń należy do strony, na której rzecz przesyłka została ubezpieczona. Druga strona obowiązana jest wystąpić potrzebne w tym celu dokumenty w ciągu 5 dni od dnia otrzymania żądania.

2. Postępowanie niezbędne do zabezpieczenia prawa do odszkodowania i ewentualnie praw regresowych przeprowadza odbiorca przesyłki.

§ 11. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą w czasie przewozu, jeżeli powstała z jego winy, a w szczególności na skutek wad towaru, niewłaściwego załadowania lub opakowania.

§ 12. 1. Jeżeli w umowie przewidziano, że towar powinien być wydany ze składu albo jeżeli kupujący później tego żądał, sprzedawca przesyła zawiadomienie, którego dnia towar powinien być odebrany.

2. Kupujący przysłał w dniu wskazanym w zawiadomieniu swego przedstawiciela dla dokonania odbioru.

Rozdział 4.

Cena.

§ 13. 1. W razie wątpliwości przyjmuje się, że cena obejmuje koszt wydania w miejscu oznaczonym w umowie, a w szczególności koszt zmierzenia lub zważenia.

2. Jeżeli cena została ustalona franco stacja załadowania, koszty załadowania obciążają sprzedawcę, a koszty przewozu, przeładunku w drodze i wyładowania na stacji przeznaczenia — kupującego.

3. Jeżeli nie przewidziano inaczej, cena franco stacja przeznaczenia obejmuje koszty związane z załadowaniem i przewozem ładunku zwyczajną wagonową przesyłką kolejową, rzeczową, kolejowo-rzeczową lub rzeczno-kolejową do stacji kolejowej lub portu rzeczno-kolejowego przez kupującego.

4. Kupujący, który żąda innego rodzaju przesyłki lub przewozu innym środkiem transportu niż wymienione w ust. 3, ponosi różnicę kosztów przewozu.

5. Jeżeli cena została ustalona franco stacja przeznaczenia, a strony przewidziały w umowie odbiór z zakładu produkcyjnego, kupującemu przysługuje zwrot kosztów związanych z wysyłką w zryczałtowanej wysokości, a w braku przepisów o określeniu wysokości ryczałtu — w wysokości rzeczywiście poniesionych kosztów, co najwyżej jednak w wysokości kosztów transportu zwykłą przesyłką kolejową do stacji przeznaczenia.

6. W razie gdy w umowie zastrzeżono, że towar, na który ustalono cenę franco stacja przeznaczenia, przesyłany będzie specjalnymi środkami transportowymi dostarczonymi przez kupującego (np. odbiór węgla kolejną linową, własnym

taborem kolejowym) lub taborem samochodowym, kupującemu przysługuje zwrot kosztów przewozu, jednak co najwyżej w wysokości kosztów transportu zwykłą przesyłką kolejową do stacji przeznaczenia.

§ 14. 1. Gdy cena ustalona została franco stacja przeznaczenia, a miejsce załadowania i odbioru znajduje się w granicach tej samej miejscowości lub gdy przepisy kolejowe wyłączają transport kolejowy, sprzedawca, bez względu na to, jakiego środka transportowego użył, nie może domagać się dopłaty za transport do miejsca wskazanego w umowie.

2. W wypadkach określonych w ust. 1, jeżeli kupujący odebrał towar ze składu sprzedawcy, kupującemu przysługuje zwrot kosztów transportu.

3. Cena ustalona franco środek transportowy dostarczony przez kupującego do składu sprzedawcy obejmuje koszt załadowania. Kupującemu, który dokonał załadowania własnymi środkami, przysługuje zwrot kosztów załadowania w wysokości określonej w przepisach szczególnych, a w braku takich przepisów — w wysokości rzeczywiście poniesionej.

§ 15. 1. Jeżeli strony nie postanowiły inaczej, zakupy w punktach sprzedaży detalicznej dokonywane są loco punkt sprzedaży; koszty załadowania i odbioru w tych wypadkach obciążają kupującego.

2. Koszty załadowania i odbioru obciążają kupującego, który jest uprawniony do zakupu wyłącznie po cenach detalicznych, również w tym wypadku, gdy odbiera towar od producenta lub ze składu hurtowego.

§ 16. Jeżeli w chwili zawarcia umowy cena nie jest ustalona, strony mogą określić jej maksymalną wysokość w umowie (limit ceny). Ma to ten skutek, że w razie gdy cena zostanie następnie ustalona w obowiązującym trybie i przekroczy wysokość określoną w umowie, kupujący może od umowy odstąpić lub zapłacić cenę równą limitowi.

Rozdział 5.

Zapłata i jej terminy.

§ 17. Zapłata ceny przez kupującego następuje w sposób określony przepisami szczególnymi o rozliczeniach pieniężnych między jednostkami gospodarki społecznej.

§ 18. 1. Kupujący obowiązany jest zapłacić cenę w ciągu 5 dni roboczych po otrzymaniu towaru.

2. Jeżeli faktura nadeszła po otrzymaniu towaru lub po upływie terminu do zbadania towaru, termin zapłaty upływa w 5 dniu roboczym po otrzymaniu faktury.

3. Jeżeli kupujący dla zachowania uprawnień z tytułu rękojmi obowiązany był zbadać towar w czasie przyjętym przy towarach danego rodzaju lub w innym ustalonym w umowie terminie, a:

- 1) towar dostarczony został hurtowni lub jednostce handlu detalicznego z zakładu lub magazynu producenta albo
- 2) w umowie zawartej przez hurtownię z inną hurtownią lub jednostką handlu detalicznego zastrzeżono, że zapłata nastąpi po odbiorze jakościowym,

— termin zapłaty ustalony w ust. 1 przedłuża się o okres, w ciągu którego kupujący obowiązany był towar zbadać, nie więcej jednak niż o 14 dni.

§ 19. 1. Jeżeli kupujący nie zgłasza się po odbiór towaru w miejscu i w terminie wynikającym z umowy, termin zapłaty ceny upływa w 5 dniu roboczym od otrzymania przez kupującego faktury, ale nie wcześniej niż po otrzymaniu przez niego zawiadomienia o przygotowaniu towaru do odbioru; 5-dniowy termin zapłaty przedłuża się o okres, w ciągu którego kupujący obowiązany był towar zbadać, nie więcej jednak niż o 14 dni, jeżeli:

- 1) towar miał być wydany z zakładu (magazynu) producenta, hurtowni lub przedsiębiorstwa handlu detalicznego albo
- 2) w umowie zawartej przez hurtownię z inną hurtownią lub przedsiębiorstwem handlu detalicznego zastrzeżono, że zapłata nastąpi dopiero po odbiorze jakościowym.

2. Jeżeli termin zapłaty, ustalony w sposób określony w § 18 ust. 1 lub w ust. 1 niniejszego paragrafu, upłynąłby przed terminem dostarczenia towaru przewidzianym w umowie, kupujący powinien zapłacić cenę w ciągu 5 dni roboczych od upływu terminu dostarczenia towaru ustalonego w umowie.

3. Jeżeli towar miał być przesłany na niebezpieczeństwo kupującego, a przesyłka zaginęła w drodze, kupujący powinien zapłacić cenę nie później niż w ciągu 5 dni roboczych po otrzymaniu faktury i dowodu, że przesyłka została wydana przewoźnikowi, zaginęła w drodze i że sprzedawca zgłosił z tego tytułu reklamację do przewoźnika, chyba że termin zapłaty ustalony stosownie do ust. 2 upływa wcześniej lub później.

§ 20. 1. Kupujący, który zgłasza uprawnienia z tytułu rękojmi lub gwarancji, może wstrzymać zapłatę ceny do czasu dokonania przez dostawcę napraw lub uzupełnienia towaru albo dostarczenia zamiast towaru wadliwego, towaru wolnego od wad. W razie niezgłoszenia takich żądań przed upływem terminu zapłaty, kupujący powinien najpóźniej w ostatnim dniu tego terminu zapłacić cenę obniżoną w stosunku do mniejszej wartości towaru, co nie wyłącza możliwości odmiennego realizowania uprawnień z tytułu rękojmi.

2. Kupujący może z należnej ceny potrącić przysługujące mu od sprzedawcy odszkodowanie za nienależyte wykonanie umowy.

§ 21. Przepisów §§ 18—20 nie stosuje się, gdy strony w ramach obowiązujących przepisów o rozliczeniach umówiły się inaczej co do terminów i sposobu zapłaty albo gdy w ogólnych warunkach umów sprzedaży lub umów dostawy dla towarów poszczególnych branż lub w innych aktach normatywnych wprowadzone zostały przez właściwe organy szczególny tryb i terminy rozliczeń.

§ 22. 1. Jeżeli kupujący nie zapłacił ceny za wcześniej wykonane świadczenia albo z innych powodów istnieją uzasadnione wątpliwości co do tego, czy zapłaci cenę w terminie, sprzedawca może uzależnić wykonanie umowy od ustanowienia akredytywy.

2. Żądanie ustanowienia akredytywy powinno być zgłoszone w takim terminie, aby kupujący mógł w normalnym toku spraw załatwić odpowiednie czynności bankowe, chyba że zachowanie tego terminu nie jest możliwe wobec spóźnionego powzięcia wiadomości o faktach uzasadniających żądanie zabezpieczenia.

3. Kupujący może zastrzec, że akredytywa nie zostanie wypłacona w całości lub w części w razie złożenia opinii urzędowego rzeczoznawcy stwierdzającej, że towar nie odpowiada warunkom umowy, oraz dowodu, że kupujący zgłosił uprawnienia z tytułu rękojmi.

Rozdział 6

Opakowanie.

a) Przepisy ogólne.

§ 23. 1. Sprzedawca powinien wydać towar w opakowaniu odpowiadającym Polskiej Normie lub normie branżowej, a jeżeli Polska Norma ani norma branżowa nie określają opakowania — w opakowaniu odpowiadającym wła-

ściwościom towaru i środkowi transportowemu, jaki ma być użyty.

2. Obowiązku wydania towaru w opakowaniu nie ma, gdy według istniejącego zwyczaju rzecz wydawana jest bez opakowania lub gdy strony tak ustaliły w umowie.

3. Przepisów o opakowaniach nie stosuje się do butli do gazów technicznych.

§ 24. 1. Przyjmuje się w razie wątpliwości, że towar sprzedany został wraz z opakowaniem i że cena opakowania normalnie stosowanego w obrocie wliczona została w cenę towaru.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy:

- 1) cena ustalona została za ciężar netto; w tym wypadku kupujący obowiązany jest zapłacić za opakowanie cenę ustaloną w umowie lub w obowiązujących przepisach,
- 2) towar wydany zostaje w pojemnikach, w beczkach albo w opakowaniu aluminiowym do kwasu azotowego oraz na bębnach kablowych; w takich wypadkach przyjmuje się w razie wątpliwości, że opakowanie zostało kupującemu wypożyczone i że kupujący obowiązany jest zwrócić to opakowanie lub takie samo po takich samych przedmiotach niezwłocznie po zwolnieniu, jednak nie później niż w terminie określonym w umowie, a jeżeli w umowie terminu nie określono — w terminie określonym w cennikach, katalogach lub osobnych publikacjach podanych kupującemu do wiadomości przed zawarciem lub przy zawarciu umowy (opakowanie wypożyczone).

3. Ministrowie nadzorujący sprzedawców w porozumieniu z ministrami nadzorującymi głównych odbiorców oraz jednostki bilansujące opakowania mogą w cennikach, katalogach lub w innych publikacjach zaliczyć do opakowań wypożyczonych także inne opakowania niż wymienione w ust. 2 pkt 2.

§ 25. Jeżeli w umowie przewidziano opakowanie specjalne, różnicę kosztów między opakowaniem specjalnym a normalnym ponosi kupujący.

§ 26. Opakowania wypożyczone powinny być oznaczone znakiem „p” lub „zwr”, a opakowania, które dostawca powinien odkupić — znakiem „o”, „odsp” lub „odp”.

b) Opakowania wypożyczone.

§ 27. 1. Kupujący, który nie zwrócił w terminie opakowania wypożyczonego ani takiego samego opakowania po takim samym towarze, obowiązany jest zapłacić za każdy dzień zwłoki karę umowną w wysokości 5% wartości opakowania. Kara za zwłokę nie może łącznie przekroczyć dwukrotnej wartości opakowania w stanie nowym. Jeżeli opakowanie nie zostanie zwrócone po upływie 40 dni od terminu zwrotu ustalonego w umowie, sprzedawca może żądać od odbiorcy, oprócz kary za zwłokę, zapłaty kwoty odpowiadającej wartości nie zwróconego opakowania.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, gdy zgodnie z umową sprzedawca obowiązany był w określonych terminach zgłaszać się po odbiór opakowania, lecz obowiązku tego nie wykonał.

3. Kupujący nie może uwolnić się od zapłaty kary za zwłokę i kwoty odpowiadającej wartości opakowania powołaniem się na okoliczność, że opakowanie, w którym rzecz została dostarczona, zostało zniszczone lub zaginęło i że nabycie takiego samego opakowania okazało się niemożliwe.

§ 28. 1. Kupujący, który otrzymał towar w opakowaniu uszkodzonym lub wadliwym, dla zachowania z tego tytułu roszczeń do sprzedawcy powinien wykonać czynności, które są wymagane w celu zachowania uprawnień z tytułu rękojmi za wady.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do sprzedawcy w wypadkach, gdy kupujący zwraca opakowanie o mniejszej wartości niż otrzymał albo opakowanie uszkodzone.

§ 29. 1. Kupujący obowiązany jest odesłać sprzedawcy opakowanie na własny koszt do miejsca wskazanego w umowie lub w fakturze.

2. Gdy opakowanie zostaje odesłane przez kupującego własnym środkiem transportowym, niebezpieczeństwo uszkodzenia lub utraty w drodze ponosi kupujący. W innych wypadkach niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia w drodze ponosi sprzedawca.

3. Sprzedawca, który dostarczył towar kupującemu do punktów sprzedaży detalicznej lub zakładów gastronomicznych, obowiązany jest odebrać opakowanie towaru w miejscu, do którego towar został dostarczony.

§ 30. Kupujący powinien oczyścić opakowanie przed wydaniem go sprzedawcy, nie ma jednak obowiązku usuwania resztek towaru, który został dostarczony w opakowaniu, jeżeli wymaga to zastosowania specjalnych urządzeń, których kupujący nie posiada.

§ 31. Jeżeli kupujący zwraca opakowanie uszkodzone lub nie oczyszczone należycie, stosuje się odpowiednio przepisy o terminach zawiadomienia o wadach dostarczonych towarów. Sprzedawca może w takim wypadku żądać wynagrodzenia poniesionej szkody, a w każdym razie zapłaty kary należnej za wady, obliczonej w procencie od wartości opakowania nie uszkodzonego.

§ 32. Przepisy dotyczące ubezpieczenia towaru stosuje się odpowiednio w razie zwrotu opakowań.

c) Opakowania sprzedawane.

§ 33. Jeżeli wartość opakowania sprzedawanego nie została wliczona w cenę towaru (opakowania fakturowane), w fakturze należy uwidocznić w osobnej pozycji cenę opakowania, ustaloną zgodnie z obowiązującymi przepisami.

§ 34. 1. Kupujący, który otrzymał towar w opakowaniu fakturowanym, nadającym się do ponownego użytku, jeżeli nie odprzeda go w tym samym opakowaniu innej jednostce, powinien odprzedać je sprzedawcy, który obowiązany jest je odkupić za cenę określoną w sposób podany w § 33.

2. Sprzedawca może w umowie, dodatkowej dyspozycji, akceptacji zamówienia lub w fakturze wskazać kupującemu jednostkę, której zwolnione opakowanie powinien przesłać i która za to opakowanie zapłaci cenę wskazaną w ust. 1. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za zapłatę należności przez wskazanego przez siebie nabywcę opakowania.

§ 35. Przepisy §§ 28—32 stosuje się odpowiednio do opakowań fakturowanych.

§ 36. Jeżeli cena opakowania nadającego się do ponownego użytku została wliczona w cenę towaru (opakowanie nie fakturowane), sprzedawca obowiązany jest opakowanie odkupić, a kupujący odprzedać je tylko wtedy, gdy to zastrzeżono w umowie.

Rozdział 7.

Rękojmia sprzedawcy za wady fizyczne towaru.

§ 37. 1. Sprzedawca jest odpowiedzialny względem kupującego z tytułu rękojmi za wady wówczas, gdy przedmiot sprzedaży nie ma właściwości określonych w § 4, co nie uchybia stosowaniu przepisów o rękojmi w stosunku do towaru, który ma wprawdzie właściwości określone w tym paragrafie, jednak jego wartość lub użyteczność jest mniejsza od zastrzeżonej przez strony w treści umowy.

2. Przepisy o odpowiedzialności za wady fizyczne stosuje się w szczególności także wtedy, gdy maszyna lub urządzenie, których montaż sprzedawca zobowiązał się wykonać w miejscu wskazanym przez kupującego, po zmontowaniu nie osiąga wymaganych parametrów lub mocy i to bez względu na to, czy montaż przeprowadzony został przez sprzedawcę, czy też za jego zgodą wyrażoną na piśmie przez inną osobę na zlecenie kupującego. Kupujący obowiązany jest jednak dokonać wszelkich czynności niezbędnych dla umożliwienia sprzedawcy dochodzenia praw służących kupującemu z tytułu wadliwego przeprowadzenia robót przez osobę, która wykonała roboty montażowe.

§ 38. 1. Sprzedawca jest zwolniony od odpowiedzialności z tytułu rękojmi, jeżeli kupujący, wiedząc o wadzie w chwili zawarcia umowy, zgodził się zakupić towar jako niepełnowartościowy.

2. Gdy przedmiotem sprzedaży są rzeczy oznaczone tylko co do gatunku albo przedmioty, które mają być wytworzone w przyszłości, sprzedawca jest zwolniony od odpowiedzialności z tytułu rękojmi, jeżeli kupujący wiedząc o wadzie w chwili wydania towaru oświadczył, że towar przyjmuje jako niepełnowartościowy.

3. W wypadkach określonych w ustępach poprzedzających kupujący płaci za dostarczone przedmioty cenę odpowiednio obniżoną.

§ 39. Przepisy o wydaniu towaru w stanie niepełnym stosuje się również wtedy, gdy z naruszeniem obowiązujących przepisów lub umowy towar nie został należycie oznakowany, oraz w wypadkach, gdy z naruszeniem obowiązujących przepisów lub umowy nie zostały do towaru dołączone karty gwarancyjne, atesty, certyfikaty, instrukcje obsługi i konserwacji lub inne dokumenty potrzebne kupującemu do korzystania z towaru lub przy jego odprzedaży; nie dotyczy to jednak terminów, w których dokonane ma być zawiadomienie o stwierdzeniu wady.

§ 40. 1. Gdy istnieją wątpliwości co do tego, jaki czas jest przyjęty w obrocie dla zbadania towaru danego rodzaju, towar powinien być zbadany najpóźniej w ciągu 14 dni od jego otrzymania.

2. Jeżeli do towaru załączony został atest stwierdzający fakt przeprowadzenia prób i badań i podający ich wynik lub certyfikat stwierdzający miejsce pochodzenia towaru, albo jeżeli towar zaopatrzony został w znak jakości przyznany producentowi przez właściwe organy, w zakresie właściwości stwierdzonych atestem, certyfikatem lub znakiem jakości kupujący zwolniony jest od obowiązku zbadania towaru w czasie i w sposób przyjęty przy towarach tego rodzaju.

3. W razie dostarczenia towaru w nie naruszonym opakowaniu fabrycznym termin dla zbadania towaru i zawiadomienia o wadach rozpoczyna bieg dopiero po otwarciu opakowania.

§ 41. 1. Jeżeli w umowie zastrzeżono, że dostarczenie towaru ma nastąpić częściami, kupujący nie może wykonać uprawnień z tytułu rękojmi za wady co do części towaru dostarczonej bezpośrednio po partii odebranej przez siebie, jeżeli wady są tego samego rodzaju, a ich ujawnienie mogło, przy zachowaniu należytej staranności, nastąpić po odebraniu części uprzednio dostarczonej.

2. Postanowień ust. 1 nie stosuje się, gdy wady towaru są następstwem naruszenia przepisów o sposobie wytwarzania rzeczy danego rodzaju.

§ 42. 1. Sprzedawca zawiadomiony o dostrzeżonej wadzie powinien niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 14 dni od otrzymania zawiadomienia, oświadczyć, czy reklamację uznaje, czy też ją odrzuca w całości lub w części.

2. W razie odrzucenia przez sprzedawcę reklamacji w całości lub w części, kupujący może żądać przeprowa-

dzenia ekspertyzy przez organ właściwy do dokonywania ekspertyz danego rodzaju. Jeżeli reklamacja kupującego okaże się uzasadniona, koszty związane z przeprowadzeniem ekspertyzy ponosi sprzedawca.

§ 43. 1. Gdy przy odbiorze stwierdzono okoliczności wskazujące na to, że w czasie przewozu nastąpił ubytek lub towar został uszkodzony, kupujący obowiązany jest pod rygorem utraty praw względem sprzedawcy zażądać od przewoźnika sporządzenia protokołu zgodnie z obowiązującymi przepisami o przewozie przesyłek oraz dokonać wszelkich innych czynności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności przewoźnika i zachowania prawa dochodzenia wynagrodzenia szkody.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również wtedy, gdy towar przywieziony został przez spedytora.

3. Dochodzenie praw w stosunku do przewoźnika i spedytora z tytułu zaginięcia, uszkodzenia lub ubytku towaru należy do strony ponoszącej niebezpieczeństwo przypadkowej utraty. W tym celu stronie tej druga strona powinna oddać do dyspozycji potrzebne dokumenty, a gdy zajdzie tego potrzeba — udzielić pełnomocnictwa do dochodzenia odszkodowania.

4. Sporządzenie protokołu wymienionego w ust. 1 nie zwalnia kupującego od obowiązku zawiadomienia sprzedawcy o wadach dla zachowania uprawnień z tytułu rękojmi.

§ 44. 1. Jeżeli sprzedawca wskazał w umowie lub w specyfikacji dołączonej do sprzedanego towaru osobę i adres producenta i zażądał, aby zawiadomienie o wadach zostało mu doręczone, kupujący obowiązany jest wysłać jednocześnie sprzedawcy i producentowi zawiadomienie o wadach i protokół stwierdzający, że towar miał wady.

2. Zawiadomienie o wadach, doręczone producentowi zgodnie z przepisem ust. 1, ma względem niego takie same skutki prawne, jak zawiadomienie doręczone przez sprzedawcę.

3. Kupujący, który nie zawiadomił producenta o wadach, chociaż był do tego obowiązany, traci prawa z tytułu rękojmi względem sprzedawcy w takim zakresie, w jakim sprzedawca został wskutek tego pozbawiony możliwości dochodzenia praw od producenta.

4. Kupujący może według wyboru dochodzić praw z tytułu rękojmi za wady od sprzedawcy albo wykonywać prawa z tytułu rękojmi służące sprzedawcy względem producenta.

5. Jeżeli sprzedawca sprzedał towar nabyty od jednostki, która nie była jego producentem, kupujący może wykonywać prawa jednostki, która nabyła towar od producenta.

6. Producentowi służą w wypadkach określonych w ust. 4 i 5 przeciwko kupującemu zarzuty, jakie mógłby przeciwstawić jednostce, której towar sprzedał.

§ 45. 1. Kupujący, który otrzymał towar wadliwy, jeżeli nie godzi się przyjąć go za mniejszą cenę, może — niezależnie od okoliczności, czy przedmiotem sprzedaży jest towar oznaczony co do tożsamości, czy co do gatunku — wyznaczyć sprzedawcy odpowiedni termin do wymiany rzeczy wadliwej na nie posiadającą wad albo do usunięcia wady.

2. Po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu kupujący, zachowując roszczenie o naprawienie szkody wynikłej z opóźnienia, może usunąć wadę na koszt sprzedawcy lub zażądać upoważnienia przez państwową komisję arbitrażową albo sąd do zakupu na jego koszt towaru nie posiadającego wad.

3. Wyznaczenie terminu do wymiany towaru i upoważnienie państwowej komisji arbitrażowej lub sądu nie są potrzebne w wypadkach nagłych. Wyznaczenie terminu do usunięcia wady nie jest potrzebne, jeżeli strony się umówiły, że kupujący sam usunie wadę na koszt sprzedawcy.

4. Kupujący może odstąpić od umowy z powodu wad towaru, jeżeli wykonanie umowy w terminie późniejszym nie miałoby dla niego znaczenia lub narażało go na szkodę.

Rozdział 8.

Gwarancja.

§ 46. 1. Towary sprzedawane jako pełnowartościowe, a określone w wykazie ustalonym przez Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, objęte są gwarancją sprzedawcy. Sprzedawca ma obowiązek dołączyć do towaru dokumenty (karty) gwarancyjne.

2. Gwarancja polega na zapewnieniu, że w razie ujawnienia się w okresie gwarancyjnym wady towaru, zostanie ona bezpłatnie usunięta lub nastąpi wymiana towaru na wolny od wad.

3. Jeżeli w umowie inaczej nie postanowiono, terminy gwarancji wynoszą 12 miesięcy od dnia oddania towaru do użytku lub wydania go osobie nie będącej jednostką gospodarki społecznej. Terminy te nie mogą jednak przekroczyć 24 miesięcy od dnia wydania towaru jednostce, która go nabyła bezpośrednio od producenta. W razie ustalenia gwarancji z terminem dłuższym niż 12 miesięcy, termin 24 miesięcy, biegnący od dnia wydania jednostce, która nabyła towar bezpośrednio od producenta, przedłuża się o taki sam okres, o jaki przedłużony został termin 12 miesięcy.

4. Ustalenie krótszych terminów gwarancji niż przewidziane w ustępie poprzedzającym dopuszczalne jest tylko na podstawie zezwolenia ministra nadzorującego głównych producentów, udzielonego w porozumieniu z ministrami nadzorującymi głównych odbiorców; gdy wszystkie lub część towarów danego rodzaju objętych gwarancjami przeznaczona jest na zaopatrzenie ludności, wymagana jest również zgoda Ministra Handlu Wewnętrznego.

5. Za zgodą ministrów, o których mowa w ust. 4, strony mogą ustalić w umowie, że termin gwarancji ulega przedłużeniu lub skróceniu w zależności od czasu użytkowania w czasie doby, albo zamiast okresu gwarancji wprowadzić odpowiedzialność z tytułu gwarancji przed wykonaniem określonej pracy (droga przebyta przez samochód, ilość obrotów maszyny itp.).

§ 47. Jeżeli przy odprzedaży towaru jako pełnowartościowego termin gwarancji producenta, liczony od dnia oddania towaru do użytku lub wydania go osobie nie będącej jednostką gospodarki społecznej (§ 46 ust. 3), byłby krótszy od ustalonego dla takich towarów (§ 46 ust. 3—5), odprzedażca obowiązany jest załączyć do towaru kartę gwarancyjną z terminem gwarancji nie krótszym niż ustalony zgodnie z § 46 ust. 3—5 dla takich towarów, licząc od dnia oddania ich do użytku lub wydania osobie nie będącej jednostką gospodarki społecznej.

§ 48. Jednostka, od której z tytułu rękojmi lub gwarancji zażądano usunięcia wady lub wymiany towaru, powinna czynności te wykonać niezwłocznie po otrzymaniu stosownego żądania od kupującego.

Rozdział 9.

Odpowiedzialność odszkodowawcza.

§ 49. 1. W razie niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przez jedną ze stron, druga strona ma obowiązek dochodzenia kary umownej dla uzyskania naprawienia wynikłej stąd szkody. Kara umowna należy się co najmniej w wysokości przewidzianej w przepisach następujących.

2. Jeżeli szkoda poniesiona przez stronę uprawnioną jest większa od kary umownej albo powstała wskutek zdarzeń

nie objętych karą umowną, może ona żądać odszkodowania przenoszącego wysokość kary na zasadach ogólnych, z uwzględnieniem postanowień rozdziału 10. Dłużnik nie może uchylić się od zapłaty kary umownej dowodząc, że szkoda nie może być wykazana albo że jej wartość jest niższa od wartości kary.

3. Kara umowna, zastrzeżona na wypadek dostarczenia przez sprzedawcę rzeczy dotkniętej wadą, nie stoi na przeszkodzie podniesieniu przez kupującego roszczeń o zapłatę dalszej kary umownej z tytułu popadnięcia dłużnika w zwłokę. Przepis ten dotyczy także towarów, na które została udzielona gwarancja.

4. Kara umowna w razie odstąpienia od umowy z powodu niedostarczenia towaru w terminie nie zwalnia od obowiązku zapłaty kar za zwłokę, należnych od dnia, w którym umowa została rozwiązana.

5. Jeżeli kupujący zawiadomił sprzedawcę przed upływem terminu zapłaty ceny, że żąda usunięcia wady lub dostarczenia zamiast towaru wadliwego towaru wolnego od wad, przy obliczaniu kar za zwłokę przyjmuje się, że towar został dostarczony w dniu, w którym po wykonaniu powyższych czynności kupujący mógł zacząć korzystać z towaru.

6. Jeżeli kupujący zawiadomił sprzedawcę o wadach po upływie terminu zapłaty ceny, przepis ustępu poprzedzającego stosuje się odpowiednio, jednak kary umowne za zwłokę rozpoczynają bieg dopiero od dnia następnego po dniu, w którym sprzedawca otrzymał żądanie usunięcia wady lub dostarczenia towaru nie posiadającego wad.

§ 50. 1. Strony mogą w umowie ustalić kary w wyższej wysokości niż przewidziana w paragrafach następnych. Ustalenie kar w niższej wysokości dopuszczalne jest:

- 1) za zgodą jednostki nadrzędnej strony, na której rzecz kara została zastrzeżona, jeżeli kara obniżona ma być nie więcej niż do połowy,
- 2) za zgodą ministra, któremu podlega strona, na której rzecz kara została zastrzeżona, jeżeli kara obniżona ma być więcej niż o połowę.

Ministrowie lub jednostki nadrzędne nad przedsiębiorstwami mogą udzielać zezwoleń na obniżenie kary w indywidualnych wypadkach albo dla umów określonego rodzaju.

2. Jeżeli stawki procentowe kar, przewidziane w paragrafach następnych, byłyby dla sprzedawców towarów niektórych branż nadmiernie dotkliwe, Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów w porozumieniu z Ministrem Finansów, na wniosek ministra nadzorującego głównych producentów tych towarów, a w odniesieniu do towarów przeznaczonych na zaopatrzenie ludności — po zasięgnięciu opinii Ministra Handlu Wewnętrznego, może ustalić w osobnym wykazie tych towarów niższe stawki procentowe kar niż przewidziane w paragrafach następnych.

§ 51. Sprzedawca jest obowiązany zapłacić karę umowną w wysokości:

- 1) 15% wartości towarów, gdy kupujący odstąpił od umowy z powodu okoliczności, za które odpowiada sprzedawca, jednak nie mniej niż 1000 zł,
- 2) 5% wartości przyjętych przez kupującego towarów dostarczonych w innych asortymentach niż zamówiono,
- 3) 10% wartości towarów dostarczonych z wadami, jednak nie mniej niż 500 zł od partii towaru; jeżeli sprzedawca dostarczył towary wolne od wad zamiast towarów wadliwych albo usunął wady, kara umowna wynosi 5%, jednak nie mniej niż 200 zł od partii towaru; w razie dostarczenia towaru nie oznaczonego należycie, bez przewidzianych w umowie lub przepisach atestów, kart gwarancyjnych, certyfikatów, specyfikacji lub innych dokumentów, o których mowa w § 39, kara wynosi 1% wartości towarów, jednak nie mniej niż 100 zł,
- 4) 5% wartości towarów, które miały być dostarczone w opakowaniu, a wydane zostały bez opakowania lub w nieodpowiednim opakowaniu,

5) 1% wartości towaru postawionego przez kupującego do dyspozycji sprzedawcy za każdy dzień zwłoki w zadysonowaniu towarem,

6) 0,2% wartości towaru dostarczonego z opóźnieniem za każdy dzień zwłoki; jeżeli zwłoka w dostarczeniu towaru trwała dłużej niż 20 dni, kara za każdy dzień następny wynosi 0,5%,

7) 50 zł za każdy dzień zwłoki wysyłki faktury za pierwsze 15 dni oraz 100 zł za każdy następny dzień zwłoki,

8) 0,2% wartości towarów za każdy dzień zwłoki w zawiadomieniu kupującego, czy sprzedawca uznaje czy też nie uznaje reklamacji (§ 42 ust. 1); jeżeli zwłoka trwa dłużej niż 20 dni, kara za każdy dzień następny wynosi 0,5%,

9) 500 zł w razie niewysłania zawiadomienia o wysyłce towaru (§ 6).

§ 52. 1. Kupujący obowiązany jest zapłacić sprzedawcy karę umowną w wysokości:

1) 15% wartości towarów w razie odstąpienia od umowy z powodu okoliczności, za które odpowiada kupujący,

2) 0,2% wartości towarów za każdy dzień zwłoki w razie nieodebrania towarów w terminie; jeżeli zwłoka w odebraniu towarów trwała dłużej niż 20 dni, kara za każdy następny dzień wynosi 0,5%.

2. Kupujący, który opóźnia się z zapłatą należnej sumy pieniężnej, obowiązany jest zapłacić drugiej stronie odsetki umowne w wysokości 12%, jeżeli przepisy szczególne nie przewidują wyższych odsetek.

§ 53. 1. Kary umowne oblicza się od ceny, którą kupujący obowiązany byłby zapłacić w razie należytego wykonania umowy.

2. Ogólna kwota kar umownych za zwłokę nie może przekroczyć 30% wartości towaru. Nie pozbawia to strony, która poniosła wyższą szkodę, prawa dochodzenia wyższego odszkodowania na zasadach ogólnych.

§ 54. 1. Gdy obowiązujące dla danego towaru normy lub umowa określają próbki reprezentatywne, stanowiące ocenę całej partii towaru, w razie przekroczenia w próbce normy dopuszczalnych wad karę oblicza się od wartości całej partii, z której pobrano tę próbkę; w razie gdy w partii towaru możliwe jest oddzielenie towaru wadliwego od wolnego od wad, w razie nie stwierdzenia przy odbiorze metodą reprezentatywną wad lub stwierdzenia ich w skali nie przekraczającej normy, karę oblicza się od wartości towaru posiadającego wady.

2. Gdy sprzedawca zobowiązał się dostarczyć w jednym terminie zespół maszyn i urządzeń lub zespół części przeznaczonych na inwestycje lub remonty, kary za zwłokę oblicza się od wartości całego zespołu do chwili wydania ostatniej części, bez której zespół ten nie może być eksploatowany.

3. Kary umowne określone w §§ 51 i 52 podwyższa się o 100% w wypadku, gdy z treści umowy wynika, że towar miał być dostarczony na zaopatrzenie produkcji eksportowej lub na wymianę towarową z zagranicą, w ramach kooperacji przemysłowej lub na inne cele uznane przez Radę Ministrów za priorytetowe.

4. Jeżeli sprzedawca w danym roku kalendarzowym dostarczył już dwukrotnie wadliwe towary posiadające symbole objęte tymi samymi pozycjami cennikowymi lub towary różnego rodzaju, ale posiadające takie same wady, począwszy od trzeciej partii towaru kary przewidziane w § 51 podwyższa się o 100%.

5. Za jedną partię towaru uważa się całą ilość określonego rodzaju towaru nadesłanego za tym samym dokumentem przewozowym lub odebranego ze składu za jednym dowodem odbioru.

Rozdział 10.

Szczególne okoliczności wyłączające odpowiedzialność za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy.

§ 55. 1. Sprzedawca zwolniony jest od odpowiedzialności za niewykonanie lub nieterminowe wykonanie umowy, jeżeli wykaże, że już po jej zawarciu przyjął zamówienie na wykonanie dostawy w ramach rezerwy bilansowej na cele eksportowe i że umowa nie mogła być w terminie wykonana jedynie z tego powodu oraz że niezwłocznie po przyjęciu zamówienia zawiadomił kupującego o powstałej przeszkodzie, proponując nowy termin dostarczenia towaru.

2. Na podstawie przepisu ust. 1 sprzedawca nie może zwolnić się od odpowiedzialności za niedostarczenie lub nieterminowe dostarczenie elementów kooperacyjnych, towarów przeznaczonych na eksport lub na inne cele uznane przez Radę Ministrów za priorytetowe.

§ 56. 1. Jeżeli niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy nastąpi na skutek wydania decyzji przez organ nadrzędny sprzedawcy, w szczególności wskutek zmiany wskaźników produkcji, przydziałów, norm przekazania środków trwałych itp., sprzedawca mimo to odpowiedzialny jest względem kupującego za szkody spowodowane niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy. Od odpowiedzialności tej będzie jednak zwolniony, jeżeli wykaże, że:

- 1) niezwłocznie po otrzymaniu takiej decyzji zawiadomił organ nadrzędny o skutkach, jakie spowoduje decyzja, gdy chodzi o wykonanie zobowiązań zaciągniętych przez niego względem osób trzecich, a organ nadrzędny nie zmienił swojej decyzji,
- 2) nie później niż w ciągu 7 dni od otrzymania takiej decyzji wysłał kupującemu zawiadomienie o niemożności wykonania zobowiązania w związku z decyzją wydaną przez organ nadrzędny.

2. Jeżeli w myśl ust. 1 sprzedawca zwolniony jest od odpowiedzialności za szkody spowodowane niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy, kary umowne oraz odszkodowanie przewyższające karę umowną obciążają organ, który wydał decyzję.

3. Od obowiązku zapłaty kar umownych oraz odszkodowania wymienionego w ust. 2 organ nadrzędny może się zwolnić tylko przez wykazanie, że jest właściwy na podstawie przepisów szczególnych do wydawania decyzji wiążących wszystkie jednostki gospodarki uspołecznionej albo że wydanie decyzji było konieczne do wykonania uchwały Rady Ministrów lub do wykonania zarządzenia ministra właściwego do rozdziału danego artykułu w skali krajowej i że decyzja została bezzwłocznie doręczona sprzedawcy.

§ 57. Okoliczność, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy przez sprzedawcę było następstwem niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązań względem sprzedawcy przez osoby trzecie, nie zwalnia go od odpowiedzialności, chyba że wykaże, że zarówno osoba trzecia, jak i jej organ nadrzędny z powodów, o których mowa w § 56 ust. 2 i 3, zwolnieni są od odpowiedzialności względem sprzedawcy.

§ 58. Przepisy §§ 56 i 57 stosuje się odpowiednio w razie niewykonania zobowiązań przez kupującego.

§ 59. Jeżeli umowa nie może być wykonana na skutek wydania zgodnej decyzji jednostek nadrzędnych stron, kupujący obowiązany jest nie później niż w ciągu 7 dni od powzięcia wiadomości o decyzji jednostek nadrzędnych przesłać sprzedawcy zawiadomienie o rozwiązaniu umów lub zaproponować odpowiednie jej zmiany. W razie niedopełnienia tego obowiązku odpowiedzialny jest wobec sprzedawcy za poniesioną przez niego szkodę.

277

INSTRUKCJA PRZEWODNICZĄCEGO KOMISJI PLANOWANIA PRZY RADZIE MINISTRÓW

z dnia 7 października 1966 r.

w sprawie postępowania przy zawieraniu i wykonywaniu umów sprzedaży i umów dostawy.

Rozdział 1.

Postanowienia ogólne.

§ 1. 1. Przy zawieraniu i wykonywaniu umów sprzedaży i dostawy stosuje się zasady zawarte w Kodeksie cywilnym, a w szczególności przepisy o czynnościach prawnych, terminach i przedawnieniu roszczeń (art. 56—125), przepisy o zobowiązaniach w ogólności (art. 353—404 i 456—534), a nadto przepisy o umowie sprzedaży (art. 535—588) i o umowie dostawy (art. 605—612).

2. Przy zawieraniu i wykonywaniu umów sprzedaży i dostawy stosuje się ponadto zasady zawarte w przepisach szczególnych, a przede wszystkim ogólne warunki umów sprzedaży stanowiące załącznik do zarządzenia Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów z dnia 7 października 1966 r. (Monitor Polski Nr 57, poz. 276),

§ 2. 1. Jednostki gospodarki uspołecznionej powinny przy zawieraniu umów sprzedaży i dostawy oraz przy ich wykonywaniu stosować się do wytycznych postępowania zawartych w niniejszej instrukcji, biorąc pod uwagę obowiązki wynikające z narodowych planów gospodarczych, ekonomiczność produkcji i obrotu, zabezpieczenie gospodarki przed stratami i konkretne okoliczności, w jakich umowa zostaje zawarta lub jest wykonywana.

2. Niestosowanie się do instrukcji powoduje skutki cywilno-prawne jedynie wówczas, gdy wynikają one z przepisów Kodeksu cywilnego, przepisów szczególnych oraz

ogólnych warunków umów sprzedaży, o których mowa w § 1 ust. 2.

§ 3. 1. Ilekroć w instrukcji jest mowa o:

- 1) sprzedawcy, rozumie się przez to również dostawcę, chyba że przepis wyraźnie wskazuje, że dotyczy on tylko umowy sprzedaży,
- 2) kupującym, rozumie się przez to również odbiorcę, chyba że przepis wyraźnie wskazuje, że dotyczy on tylko umowy sprzedaży,
- 3) zamówieniu, rozumie się przez to ofertę złożoną przez kupującego.

2. Przepisy dotyczące zamówień składanych przez kupujących stosuje się odpowiednio do ofert sprzedawców, chyba że z treści przepisu wynika, iż dotyczą one tylko zamówień.

Rozdział 2.

Zawieranie umów.

§ 4. 1. Umowy należy zawierać stosownie do potrzeb na dostarczenie towarów jednorazowo lub częściami, w okresach rocznych, krótszych lub dłuższych od roku albo w okresie kilku lat.

2. Zawieranie umów na dostarczenie towarów w okresie kilku lat jest wskazane w szczególności:

- 1) w celu stworzenia podstawy produkcji wieloletniej,
- 2) przy opracowywaniu planu realizacji postępu technicznego,
- 3) w ramach kooperacji przemysłowej.